


«ЗАТВЕРДЖУЮ»

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Голова науково-методичної ради
фізико-технічного факультету

 Анатолій КУЛАБУХОВ
«20» вересня 2022 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ОК 1.10 Охорона праці в галузі

для здобувачів вищої освіти

рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

галузь знань 18 Виробництво та технології


спеціальність 183 Технології захисту навколишнього середовища

освітня програма Екоаналітика та техногенна безпека

рік набору 2022/2023 н.р. форма навчання денна термін навчання 3 роки 10 місяців

вид дисципліни обов'язкова

Розробник Русакова Тетяна Іванівна, завідувач кафедри БЖД, д.т.н. проф. 
підпис

Погоджено гарант ОП 
(підпис) Олена ЛЕВИЦЬКА
(ім'я та прізвище)

Робоча програма схвалена на засіданні кафедри *Безпеки життєдіяльності*
Протокол від «23» червня 2022 року № 23

Ухвалено на засіданні науково-методичної ради фізико-технічного
Протокол від «20» вересня 2022 року № 1

Опис навчальної дисципліни

Навчальний рік (роки*) викладання дисципліни	Курс	Семестр	Підсумковий контроль				Індивідуальні завдання		Кредитів ECTS	Обсяг роботи студента (години)						
			екзамен	диф.залік	залік	курсова робота	форма	кількість		аудиторні						самостійна робота
										всього	всього аудиторних	лекції	практичні заняття	семінарські заняття	лабораторні заняття	
2022/23	3	6			+		-	-	3	90	32	22	22	-	-	46

1. Мета дисципліни

Метою вивчення дисципліни є формування у майбутніх фахівців знань, умінь та компетентностей щодо стану і проблем охорони праці в галузі відповідно до напрямку їх підготовки, складу і функціонування системи управління охороною праці та шляхів, методів і засобів забезпечення умов середовища і безпеки праці в галузі згідно з чинними законодавчими та іншими нормативно-правовими актами. Навчальна дисципліна спрямована на вивчення студентами окремих питань, які стосуються створення, підтримання і контролю безпечних умов праці на підприємстві, в організації або установі, що дозволить розкрити особливості їх майбутньої професії.

Вивчення дисципліни забезпечує формування компетентностей за ОП «Екоаналітика та техногенна безпека»

ЗК10 Навики здійснення безпечної діяльності.

2. Попередні вимоги до опанування навчальної дисципліни.

Опанування навчальної дисципліни «Охорона праці в галузі» базується на знаннях, отриманих при вивченні дисципліни «Безпека життєдіяльності та цивільний захист».

3. Результати навчання за дисципліною та їх співвідношення із програмними результатами навчання.

№	Результати навчання за дисципліною	Програмні результати навчання за ОП	Номери тем
1	<i>Знати:</i> законодавчу і нормативно-правову базу з охорони праці, систему управління охороною праці на підприємстві; основні причини травматизму і професійних захворювань працівників, методи їх зниження; основні принципи організації робочого процесу; <i>Вміти:</i> користуватися законодавчими і нормативно-правовими актами з охорони праці; виявляти причини травматизму та професійних захворювань, нещасних випадків з метою їх попередження;	ПР13. Вміти застосовувати основні закономірності безпечних, ресурсо ефективних і екологічно дружніх технологій в управлінні природоохоронною діяльністю, в тому числі, через системи екологічного керування відповідно міжнародним стандартам.	1-11
2	<i>Знати:</i> вплив мікрокліматичних умов, освітлення, шуму, вібрації, електромагнітних випромінювань та інших факторів виробничого середовища на організм людини та її працездатність; вимоги до дотримання техніки безпеки та організаційні заходи щодо попередження ураження людей електричним струмом;	ПР 19. Визначати коло своїх обов'язків за напрямком професійної діяльності з урахуванням завдань охорони праці, безпеки життєдіяльності та цивільного захисту.	1-11

<p>пожежну безпеку й систему заходів, що запобігають пожежам та вибухам, правила евакуації людей під час виникнення пожежі.</p> <p><i>Вміти:</i> застосовувати теоретичні знання в практичній діяльності; аналізувати умови та організацію праці на підприємстві, знаючи гранично допустимі значення рівнів шуму, вібрації, освітлення, електромагнітного випромінювання та інших виробничих факторів, що впливають на організм людини під час робочого процесу; визначати соціально-економічну ефективність заходів для поліпшення умов праці на робочих місцях</p>		
--	--	--

4. Структура навчальної дисципліни.

№ п/п	Номер і назва теми	Кількість годин*				
		лекції	практичні заняття	семінарські заняття	лабораторні заняття	самостійна робота
3 семестр						
<i>Розділ 1. Правові та організаційні питання охорони праці</i>						
1	Тема 1. Законодавче та нормативно-правове забезпечення охорони праці.	2	2			4
2	Тема 2. Державне управління, нагляд і контроль за охороною праці.	2	0			2
3	Тема 3. Управління охороною праці на виробничому рівні.	2	2			4
4	Тема 4. Основні функції та завдання системи управління охороною праці в галузі.	2	2			6
5	Тема 5. Правове регулювання охорони праці в галузі.	2	4			4
<i>Розділ 2. Охорона праці в галузі виробництва та технологій</i>						
6	Тема 6. Мікроклімат виробничих приміщень, вентиляція, очищення від шкідливих речовин.	2	4			4
7	Тема 7. Освітлення виробничих приміщень.	2	2			6
8	Тема 8. Фізичні характеристики, дія на людину, контроль та захист від шуму, ультразвуку, інфразвуку та вібрації.	2	2			4
9	Тема 9. Основні характеристики, біологічна дія, нормування, контроль та захист від іонізуючого випромінювання.	2	0			4
10	Тема 10. Електробезпека: причини електротравм, фактори, що впливають на ураження людини, засоби та заходи електробезпеки.	2	2			4
11	Тема 8. Пожежна безпека: пожежонебезпечні властивості матеріалів і речовин, системи попередження пожеж, система протипожежного захисту, способи і засоби гасіння пожеж, організаційно-технічні заходи, порядок дій при пожежі.	2	2			4
Всього		22	22	-	-	46

Тематика практичних занять

№ Теми	Тематика (назва) практичного заняття	Кількість годин	Рекомендована література (№ з переліку)
Тема 1	Розробка інструкції з охорони праці для працівників галузевого спрямування.	2	Осн. 1-3, 6-7 дод. 1-8
Тема 3	Розслідування нещасних випадків. Заповнення акту за формою.	2	Осн. 1-3, 6-7 дод. 1-8
Тема 4	Спеціальне розслідування нещасних випадків. Заповнення акту спеціального розслідування групового нещасного випадку або нещасного випадку із смертельним наслідком.	2	Осн. 1-3, 6-7 дод. 1-8
Тема 5	Методика проведення обстеження умов охорони праці в підрозділах. Професійні захворювання та отруєння. Акт розслідування хронічних професійних захворювань.	4	Осн. 1-3, 6-7 дод. 1-8
Тема 6	Визначення біоритмічного типу працездатності і критичних днів людини. Розрахунок небезпечного впливу хімічних речовин на людину	4	Осн. 1-2, 8-9 дод. 1-8
Тема 7	Розрахунок природного та штучного освітлення.	2	Осн. 1, 8-9 дод. 1-8
Тема 8	Розрахунок рівня звукового тиску на робочому місці.	2	Осн. 1-3 дод. 1-8
Тема 10	Електробезпека в галузі Виробництва та технологій.	2	Осн. 1-3, 5-8 дод. 1-8
Тема 11	Пожежобезпека в галузі Виробництва та технологій.	2	Осн. 1, 4-5 дод. 1-8
Всього годин		22	-

Тематика самостійної роботи

№ Теми	Тема самостійної роботи	Кількість годин	Рекомендована література (№ з переліку)
Тема 1	Міжнародні правові акти з охорони праці. Відповідальність за порушення законодавства з охорони праці.	4	Осн. 1-3, 6-7 дод. 1-8
Тема 2	Міжнародне співробітництво з охорони праці.	2	Осн. 1-3, 6-7 дод. 1-8
Тема 3	Обов'язки та повноваження роботодавця. Права та обов'язки працівників.	4	Осн. 1-3, 6-7 дод. 1-8
Тема 4	Контроль за станом охорони праці. Професійний добір. Регламентация процесу праці Ліцензування та сертифікація	6	Осн. 1-3, 6-7 дод. 1-8
Тема 5	Право на охорону праці при укладенні трудового договору (контракту) та під час роботи на підприємстві. Відшкодування шкоди працівникам у разі ушкодження їх здоров'я.	4	Осн. 1-3, 6-7 дод. 1-8
Тема 6	Вимірювання параметрів мікроклімату. Нормалізація параметрів мікроклімату.	4	Осн. 1-2, 8-9 дод. 1-8
Тема 7	Основні вимоги до виробничого освітлення. Нормування виробничого освітлення.	6	Осн. 1-2, 8-9 дод. 1-8
Тема 8	Контроль шуму. Захист від шуму.	4	Осн. 1-2 дод. 1-8
Тема 9	Нормування та контроль іонізуючого випромінювання. Захист від іонізуючого випромінювання.	4	Осн. 1-2, 6 дод. 1-8
Тема 10	Дія електричного струму на людину.	4	Осн. 1-2, 6-9 дод. 1-8

	Фактори, що впливають на наслідки ураження електричним струмом.		
Тема 11	Система протипожежного захисту на виробництві. Способи і засоби гасіння пожеж. Порядок дій при пожежі.	4	Осн. 1-2, 4-5 дод. 1-8
Всього годин		46	-

5. Схема формування оцінки.

5.1 Шкала відповідності оцінювання:

Відмінно/Excellent	Зараховано/Passed	90-100
Добре/Good		82-89
Задовільно/Satisfactory		75-81
		64-74
Незадовільно/Fail	Не зараховано/Fail	60-63
		0-59

5.2 Форми та організація оцінювання:

Поточний контроль:		
Форма оцінювання	Строки проведення оцінювання (тижні викладання)	Максимальна кількість балів
Тестування за темами самостійної роботи (gogle форма): Теми 1–2–3 Теми 4–5 Теми 6 – 7 – 8 Теми 9 – 10 – 11	28 31 34 37	28 балів 4 роботи по 7 балів
Виконання практичних завдань: Практичні завдання 1-9	26, 28, 29, 31, 33, 34, 35, 36, 37	72 бали 9 робіт по 8 балів
Максимальна кількість балів за поточне оцінювання		100

5.3 Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання знань здобувачів*	
Тестування за темами (gogle форма – 30 питань) :	
Бали	Критерії
2 бали	1-6 правильних відповідей
3 бали	7-12 правильних відповідей
5 бали	13-18 правильних відповідей
6 балів	19-24 правильних відповідей
7 балів	25-30 правильних відповідей
Виконання практичних завдань, що потребують розрахунків:	
Бали	Критерії
2-3 бали	Теоретично опрацьований матеріал, розрахунок виконаний не в повному обсязі з помилками.
4-6 бали	Теоретично опрацьований матеріал, розрахунок виконаний в основному вірно, але є деякі неточності.
8 балів	Теоретично опрацьований матеріал, розрахунок виконаний вірно.
Виконання практичних завдань, що потребують презентації:	
Бали	Критерії
2-3 бали	Теоретично опрацьований матеріал, не доведений до практичної реалізації, а саме презентації та доповіді.
4-6 бали	Теоретично опрацьований матеріал, доведений до практичної реалізації, а саме презентації, але без доповіді.

8 балів	Теоретично опрацьований матеріал, доведений до практичної реалізації (презентації), з аналізом опрацьованого матеріалу (доповіддю).
---------	---

6. Методи навчання, інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна:

Методи навчання:

- словесні методи – теоретичні пояснення лекційного матеріалу;
- наочні методи – презентації;
- практичні методи – виконання практичних робіт;
- методи аналітичного та критичного мислення при вирішенні конкретного завдання;
- самостійне навчання – опанування завдань для самостійної роботи у результаті аналізу навчальної та наукової літератури.

Інструменти та обладнання: персональні комп'ютери, ноутбуки.

Програмне забезпечення: MS Office 365, MS Teams, MS Forms, MS PowerPoint.

7. Рекомендована література:

Основна:

1. Голінько В.І. Основи охорони праці: підручник. Нац. гірн. ун-т. – 2-ге вид. Дніпропетровськ: НГУ, 2014. 271 с.
2. Полетаєв В. П., Крюковська О. А. Охорона праці в галузі: навчальний посібник під ред. д.т.н., проф. А. П. Огурцова. Дніпродзержинськ : ДДТУ, 2015. 363 с.
3. Жидецький В.Ц. Основи охорони праці: підручник. Львів: Афіша, 2002. 320 с.
4. Русакова Т.І., Січевий О.В. Посібник до вивчення дисципліни «Безпека життєдіяльності та охорона праці». Дніпро: ПП Кулик В.В., 2020. 64 с.
5. Золотько О.В., Січевий О.В., Левицька О.Г., Долженкова О.В. Посібник для самостійної роботи з дисципліни «Охорона праці» тема: «Пожежна профілактика на суб'єктах господарювання». Дніпро: Сова, 2017. 30 с.
6. Ткачук К.Н., Халімовський М.О., Зацарний В.В. Основи охорони праці: підручник. Київ: Основа, 2006. 444 с.
7. Протоєрейський О.С., Запорожець О.І. Охорона праці в галузі: навчальний посібник. Київ: Книжкове видавництво НАУ, 2005. 480 с.
8. Березуцький В.В. Основи охорони праці: Підручник. Харків: Факт, 2005. 480 с.
9. Атаманчук П.С., Мендерецький В.В., Панчук О.П., Білий Р.М. Охорона праці в галузі. Київ: «Центр учбової літератури», 2017. 322 с.

Додаткова:

1. Закони України: «Про охорону праці»; «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві і професійного захворювання, що спричинили втрату працездатності».
2. Перелік професійних захворювань. Затверджено постановою КМУ від 8 листопада 2000 р. №1662. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1662-2000>.
3. Положення про порядок розслідування нещасних випадків, що сталися під час навчально-виховного процесу в навчальних закладах. Затверджено наказом МОН від 31 серпня 2001 р. №616. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z1093-01>.
4. Порядок проведення розслідування та ведення обліку нещасних випадків, професійних захворювань і аварій на виробництві. Затверджено постановою КМУ від 30 листопада 2011 р. №1232. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1232-2011>.
5. Порядок розслідування та обліку нещасних випадків не виробничого характеру. Затверджено постановою КМУ від 22 березня 2001р. №270. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/270-2001>.

6. Порядок складання та вимоги до санітарно-гігієнічних характеристик умов праці. Затверджено наказом МОЗ 13.12.2004. № 614. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0260-05>.
7. Правила безпечної експлуатації електроустановок споживачів. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: – <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z1143-06>
8. ДСН 3.3.6.032–99. Санітарні норми виробничої загальної та локальної вібрації; ДСН 3.3.6.037-99. Санітарні норми виробничого шуму, ультразвуку та інфразвуку; ДСН 3.3.6.042-99. Санітарні норми мікроклімату виробничих приміщень;

Інформаційні ресурси:

1. Дніпровська Центральна міська бібліотека <http://www.library.dp.ua>
2. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського <http://www.nbuv.gov.ua/>
3. Бібліотека ДНУ ім. О. Гончара <http://library.dnu.dp.ua/>
4. Електронний каталог бібліотеки ДНУ [http://lib.dnu.dp.ua /](http://lib.dnu.dp.ua/)
5. Репозиторій ФТФ <http://https://files.fti.dp.ua/>
6. Державна служба статистики України. <http://ukrstat.gov.ua/>
7. Головне управління статистики у Дніпропетровській області. <http://dnp.ukrstat.gov.ua/>
8. Верховна Рада України <http://www.rada.kiev.ua>
9. Кабінет Міністрів України <http://www.kmu.gov.ua/>
10. <http://www.nau.ua> Інформаційно-пошукова правова система «Нормативні акти України (НАУ)».